

CADASIYA JANVAMYUJURA CATERA

**Pávurubay nuýada rijyura catera,
samuchurveda variryi Jüdenü
siityarivavyedabay**

1 ¹Ray Pávuru jiryatyi nusuchi darye, ne vadumyusiy jtinu darye, dantyamy ne nijyanvay jpajadamu ray, Jesucristu jita jpajada darye, Vujye Jüdenü jarye sisaju, nitiy misadeda diibymusiñi Jesús. ²Nümyuchuvay risa vichavay taryivedata titaju jirye, jiryatyi Cadásiyamu Jüdenü siityarivayyu jiryedye. ³⁻⁴Savichaniy Vujye Jüdenü samirya jirye, jiryatidy vicha samirya varyi, Vuyntyityu Jesucristu jarye ravichaniy samirya varyi jirye, tapi sarayadamu jidyiyada vujyuuchurveda jiyadaju. Ramusiy santuy vuryiva racabyimusiy, vacha vichada rundajisiy, nutyu savatasara Vujye Jüdenü vujyu darya. ⁵iRanuma jasajeyasara sadá junareju! iDaryanuma rachajayasara titaju!

**Vinu raniday samituchoda,
ne tara jnay jachihunday,
ranuma ranicha vuryeyada ratya**

⁶Runtama ray, ratyitta varirya jiryatyi varenu jaryuve jiryejintyeryuy simusiy Cristu daryaju, nitiy natuyada ramityadedaju jirye. Jirye paruryunuma riva simu tuvachoda, jiryatidy tuvachu varyi taji tuchodamu nta, jiryatimyu ne sitenu samituchoda darya, ramutimyu ne vuryamitaniryuy nta varirya

vujyuuchurveda. ⁷Ne tara jnay ratarya samituchoda, mitya, mitya riryatachuruy tavay rajisiy jirye, jiryatyi riyataniryi tajjyura samituchoda daryaju jiryatyi Cristumusidyerya. ⁸iDañuma nuý, dañuma jarichumusiy Jüdenü tuunu vichi raryityuchu tajiñchojura ramityadeda tuchoda jiryiva, ne darya ratyuchoda jiryiva day, sama murichenutaniy Jüdenü parutisiju rivasiñi! ⁹Daryatyi nuñteda tariy jiryiva, ritay diye jiryivantidy: iTi vidye raryityuchu jiryivara taji samituchoda day, jiryatimyu ne darya jiryimutyajada darya, sama murichenu-taniy Jüdenü parutisiju rivasiñi!

¹⁰¿Riryavidye jcanuy nijyanvarya rivaarya, riryay? Ne vinu Jüdenü jcanuyadaju dyetyara. ¿Tarajura raryi jvaaryuy nijyanvay jcanuyadaju, taraju? Ratyi raryi jvaay nijyanvay jcanuyadaju, ne raryicha Cristu muhechiy variñundy.

**Jüdenü jaryetadani Pávurubay satidy
datyanura vuryamityada tuchoda**

¹¹Radyetyataniy daryaju jirye ratyeryiveda, jiryatyi jiryetyuvachodara samituchoda rimusiy, tama nijyami jachipiyajadamusidyerya, tama, mitya.

¹²Dantyamy ne rimutyajada nijyamimusirya, dantyamy ne ti datyadoda rarya, niday Jesucristu jita dityadoda radyerya. ¹³Jiryetyuvachuma daryaju darya, jiryatyi ravychanuyada tariy daryá, daryatyi rivychanuyada

Judíyuveda Jüdenunijyü jachipiyavantiyde; jiryetyuvachumantirya nutyu rayasantanuyada jaryiryi Jüdenu siityariyavyuu, racyasiryuñuyada varyi risaju riy. ¹⁴Rañi datyanuyadara Judíyuveda datyadoda, raryamichaniryi títaju risa nuyve varyi, ravyichanuyada vaniravaju tarijyemyi datyadoda jtötadedamu. ¹⁵⁻¹⁷Sajaryetada jíta Jüdenu raryupedajisiy yisaju ray, jadchintyi sanatyada mitya jivyatadamu ray, ratidyediy varyi siva sadenu Jesús, ratidyediy tuchunumaya varyi sanchiy nijyanvavya, jiryatimyu ne Judíyuveda daryi. Varicharaju netimyu ne ratyuchoda sisa nijyamí didye, dantyamuy ne rayada Jerusarímujú didye, ruumuju rityi vichanuyada Crístu nusubyimiy rajisiy, rayada jíta varyi Arábiya mucadimujú, jadchintyi rateryada Damáscumujuntiy.

¹⁸Jadchintyi, mumunijyamimiyusiy rajeñuyada simu Pyítru jiryatiy suteda Jesúsni Séjasíy, raryicheyada vuyajuy runda jasiy sisa, tadajyo runda ranchaju. ¹⁹Ne radyiyada tiva sisaju nusubyi tenu, vinu Santiyácu, Vuyntytyu taryi. ²⁰Jirya jíta jiryatiy rañuy cateramu jiryejyura, ritay Jüdenu diya, ne raquivuy. ²¹Jadchintyi rayada Síriya mucadimujú, Sidísiya mucadimujú jarye. ²²Ne ridiyada Crístu siityariyavyuu riva didye, jiryatiy Judéya mucadimu vichavadyeryi. ²³⁻²⁴Vinu rityuvachunuyada raynchiy: Nítiy jiyasanta- nuyada vuy, diye satuchura samituchoda jiryatiy tariy sani çasiryuñuyadara, ramutiy jíta riichanatyadani Jüdenu varyi.

Ridyiryejada nusuchavavyedabañi Pávurubay

2 ¹Jadchiy jítantiy, vuyajuy nijya, dañijyaju yu ranchaju, ñadyeyada junay Jerusarímujuntiy, Bernabéta.

Rarayada ñadyisajuní Títuntiy. ²Rayada jíta, Jüdenu dityadoda daryaju ray ratidyediy jiya, ratyuchoda varyi ruuvara samituchoda daryatiy ratyuchunumayajada ruuva nijyanvantiydyerya, jiryatimyu ne Judíyuveda daryi. Ratyuchoda munatya dutyadamusiy ruuva jatichaveye, ridyetyadaju samirya vidye ránicha rivaayada, mitya dyetya ravichanuyada. Ne ridiy taji nta riva rivaayada varyi, mitya. ³Dantyamuy ne rumutyonutaniñi risa jañuñu Títu jtyati, dañuma sanícha Curiyécu jamí. ⁴Dañuma jiryatiy riiteyada daryaju tavay ríquebyimuy, nutyunuma nuñi taryiveda nta riñícha varyi, rumutyonutaniryuyada variñi Títu. Riiteyada jnuchodanacho nta vuñiyaresiyu, riryatidyediy datya varirya ratyadoda, jiryatiy saratyanumá Jesucrístu vinu rityuvachodamu variryi jiryatimyu ne judíyuveda daryi, ne jiryatiy vuryitotanirya Jüdenu niquejada daryaju. Riberyuyada jíta jivyediy nijyanvantiyrya Muiyésibe niquejadantiy, ratyadoda jubivajuntiy, samituchoda jubivaju, riryatidyediy vuunu varyi rata vuy. ⁵Ne nuyvuyonutaniryuyada taraquideju ramusiyu, ratidyediy machojasiy sitenu samituchoda jiryejyú, ratatiy vudyetya, nutyuramusiy saramityaniy Jüdenu mitya vuryivara vuyjuuchaveda, nutyuramusiy.

⁶Jatichaveye jíta, ne ribeyada tara vadi datyadoda ranchaju variñudantiy. Dañuma jatichaveye riryecha, ne jiryinuy ne sajaryetada Jüdenuní nijyamí day, títaju samirya sajuní, satidyediy datyanu taraní. ⁷Rityi jteda jatichaveyeyu, tamá riñi datyanu tara varyi nuday, tamá, riñi diryeyada jidchavú varyi nuy, variñumatiy ridyetyada sabayada Jüdenu tuchuju ray, samituchoda tuchodaju ruuva jiryatimyu ne Judíyuv-

veda daryi, daryatiy sabayadani Pyítru tuchü Judíyuedajuntiy. ⁸Daryatiy savanutyadeda Jüdenuní Pyítru samituchoda tuchüjü Judíyuedamujü, daryaday savanutyadedantidyerye, ratidyed tuchu ruuvara, jiryatimyu ne Judíyueda daryi.

⁹Jadchiy jíta jiryatiy rivyichada surravay daryaju Jüdenü siityariway cabyimu Santiyácu, Pyítru, Juán jarye, varityi ridetyada darya sasayada Jüdenü rivaayadaju ray, varicharaju rümutyajada Bernabéveda jidchavü yisaju ray, rureda variy najyomu, ridyityanu variy ratara samirya rijyü, jiryatiy nadzeyatadara samituchoda ruumujü jiryatimyu ne Judíyueda daryi, riy jíta jiyatada Judíyuedamujüra samituchoda day.

¹⁰Vinu jantyuyadañaçho rüteda nañajny samiy, ranuma rañi jachipityajasara diye saraju títaju.

Pávrubay niquejada jamiryamu siva Pyítrubay

¹¹Tarundamu jíta sitijada Pyítru Antiyucuíya vichadamu, rañiquejada variy samova jiryatiy ráyasayada vacha sivaayadayu. ¹²Simiyiñyada munatya jiryinuy rusá siityariway jiryatimyu ne Judíyueda daryi. Rutijadanumaty Judíyueda Santiyácumusy variy, saparyyada riva jbyeda variy rusá, tapi sasuvuyada daryaju riy rityi jmutyonutaniryuryi jiryatimyu ne Judíyueda daryi, (ne jiryinuy riñi jteda jubachara darya rusá jbyeda day, jiryatimyu ne Judíyueda daryi.) ¹³Tavamyiñi Judíyueda jvaayada yituyada jidchavü sisá Pyítru varidyed, jiryatiy riparyyada riva jbyeda vatajuu rusá jiryatimyu ne Judíyueda daryi, Bernabé saraju títaju ruvaayada yituyada sisá. ¹⁴Jiryatiy rinuyada: Ne sarupi vase núva, samituchoda núva,

rañiqueyada variy rajuu diyadajachení Pyítru: Jiryatiy jiñicha Judíyü, nutyuramusiy jimyiñuje rusá jiryatimyu ne Judíyueda daryi, nutyuramusiy. Jiryatiy diye jipyaryü riva jbyeda rusá, jiñi dityanuruy riryivyichasara nutyu Judíyueda nta riryatidyed jnujeyasara junareju variy.

Jüdenü ray riyada Judíyueda jiryatiy rityuvachu daryaju simu

¹⁵Nuñiñicha jíta Judíyueda nupyiruyadamusydyed, ne juuchataavay nüdyed, mitya, ne nutyu munuñumiryapuryamiy nüdyed.

¹⁶Ramuníty vüdyetya: Tamá sajtay Jüdenü vase vichara ti, tamá, vinu varityi sitotanirya saniquejada, jiryatimyu ne vanay sitotaniy samiryamusirya saniquejada. Jiryatiy vutyuvachoda simu Jesucrístu, ramuníty sutay Jüdenü vase vichavay varivyuy. Ramuní vüjerye tuvachuma simu Jesucrístu, satidyed jtay Jüdenü variy vase vichavandyevyuy. Sutay daryá, vinu varityi vutyuvachu simu Crístu, ne vinu varityi vuryitotaniy saniquejada, ti vitya jiryinuy vanay jtotaniy títajura saniquejada, jiryatiy nijyamí rapurya daryajudavyuy.

¹⁷Ramuní jiryatiy vuñiñicha Judíyueda, vuvyataty ranachö, satidyed jtay Jüdenü vase vichavay Crístumu varivyuy, vüdyetya jíta variy ramusiy: Sitenu juuchataavay nidavyuy. ¿Raníty jiryá rañi jtaryuy: sanícha Crístu ramusiy juuchaveda jmutyi varintidyed? jiryatiy vuparyü riva niquejada jtotadeda simu tuvachoda jiyasachiy. iNe dyetya! ¹⁸Vütyi jotada jvaayada junantyirya jiryatiy vuparyümya riva, jiryatimyu ne vanay raratyanu daryaju vuy, vüdyityanu sitenu ratara: Sitenu juuchataavay nidavyuy. ¹⁹Jiryatiy sadiiyadata jimyurichedoda Crístura

rajuuuchueda, sadiy Jüdenü variy riva nütü diibi nta rañicha saniquejadamuju, rañidye jnujeyasara títaju rundamu variy saju. ²⁰Nütü munusí ravvichanuyada daryaju Crístusa, jiryatíy crusityasa samurichenu-tadede Jüdenura rajyuuchueda Crístu batyedata; ne rínuy ray variñundye, Crístu jíta jnyu diye ribivaju day. Jiryatíy rínuy diye ravvümu, ratyuvachodamusiy rínuy, jiryatíy ratyuvachu simu Jüdenü denu daryaju, jiryatíy savatadamu jibetyeda rayadaju. ²¹Tama rarrachura jiryatíy sasay Jüdenü darya mitya vuy, tama. Ne jiryínuy vuryityi saryera samirya vichada, niquejada jtötadedamusiy, ramachö mitya variy Crístu batyeda vuryeyadaju.

Rumutyajadani Jüdenü Jnutu sítenu rityuvachodamu

3 ¹Datyísamiy jirye, Cadásiya mucadi janvay! ¿Chína jatachu sítenu nújisíy jirye, chí? Nudyitanumá jiryerya nütü jiryedyiya nta day sani batyeda Jesucrístu crusityasa variy. ²Ritajanu jíta vinu jirya niquejadata jirye: ¿Nutyuramusiy jiryimutyani Jüdenü Jnutu, nutyuramusiy? ¿Niquejada jtötadedamusiy vidye ranicha day? ¿Ne víy jiryetyuvachodamu? Jo. ³¿Ta jaryi datyísamiñi jiryeñicha day, taju? Jiryatíy jirye jotada Suntutu jityuvachodamu, ¿nutyuramusiña jiryacasiryuy jidyirya datyadatara, nutyuramusiy? ⁴¿Ne taraju ravichaniy jiryaju jiryatíy jirye parutyada rajuuru rajuyu? ¡Sítenu tiy raryicha tara jiryeyu!

⁵Nini jíta jiryatíy sasachara mitya Yintu jirye, sivaarya tittasara jiryequibymuntiy, sivaavya niquejada jtötadedamura; jiryatíy jiryetyuvachoda simu daryaju vivaayadara.

Jüdenü jtöda samini Avurábay sítenu satuvachodamu

⁶Ramuníty satuvachoda Avurábay simu Jüdenü, sajaryetada Jüdenü variñi samiy nijyamiju, satuvachodamusiy. ⁷Jiryantya datya ramusiy: Rityi tuvachusara simu, riñiday Avurábay dadyeñu day, jiryatíy rivyichasara daryá. ⁸Catera nucharamu jiryínuy sabayajada Jüdenü Jnutu daryá, sadiy Jüdenü samivye ruuva, dañumamuy ne riryecha Judíyüveda day. Rityuvachoda jiyadaju sadiy samivye yiva, jiryatíy satuchodara samituchoda Avurábavya daryaju:

Riñi rachasara títaju nijyanvay
Jüdenü jmutyasavayju yimu.

⁹Ramuníty rityi tuvachu simu Jüdenü daryatíy satuvachoda Avurábay, riryecha jmutyasavay sisa ramu.

¹⁰Riy jíta jiryínuy jiryatíy rutotaniryurya niquejada day jiryatíy nuchara darya, parutísavadye, darya nucharantidyeryacu:

Parutísavay riñicha títaju rityimyu
ne jiriryi jtötadede títajura
süteda, catera padyevya nuchara
niquejada.

¹¹Ramuní vadichara darya, jiryatimyu ne vanay savichasara nijyamí sami Jüdenü diya, nütü nucharatíy daryantíy:

Jiryatíy Jüdenumu tuvachu ni,
sajtay variy sami ni,
sajnujeyasara junareju variy.

¹²Niquejada jtötadede jíta racha vuryivaayadamusidye, ne nutyuvachodamusidyeria, nütü nucharatíy daryantíy:

Nítíy jtötaniy yivaayadamusiy
títajura, nini jíta rajnujeyasara
varidye.

Crístumusi vuryaramityasara

¹³Sataryumya jíta Crístu, Jüdenü jiyasayadajisivyuy, jiryatíy samuriche-

nutadeda Jüdenü daryaju vuryeyadaju ni, darya nücharaniday:

Diiyasi sanicha day nitiy sotay jiiputasa.

¹⁴Ramusiy jita riryecha Jüdenü jmutyasavay titaju nijyanvay Jesucristumu, daryani savichanuyada Avurábay jmutyasi, vuryatidye jmutya vutyuvachodamu variñi Jüdenü Jnutu, daryatiy saniquejada Jüdenü sitenu tariy: Rasay jiryeñi rintu.

**Vujye rasay jidyedyeñura
junareju jnyuada**

¹⁵Ratyeryiveda, ratyuchu diye nijyami jachipiyajadata jiryiva: Saryityi jutay tiqui vanu vadiiryo jityaju nadiva jivyaturuy: Sanasayasiy vudyenura raberya, ne vanay ti vichadedasara tara nundyerya, dantyamuy ne vanay ti barya taji niquejada ranchajuntiy, mitya. ¹⁶Daryantiy jiryatiy suteda Jüdenü Avurábavya, sundenuva jarye yisaju. Sutedatya sundevavya nutyu rajuvadyeryi. Suteda jita sundenuva, jiryatiy tiquide sanicha, sabayajada variy sanijyu Cristu. ¹⁷Jiryatiy suteda sitenu tariy Avurábavya, ne vanay ti vichadedasara tara variñundyerya.

Jiryatiy sutedara jiñiquejada tarundamu Muiyisibemyusintiyi, ne vanay ti vichanichara varirya suteda Avurábavya nundye, mitya. Ne jiryinuy Muiyisibemyusiy jita rundayada rijyu saniquejada day, daryajuyu pacha nijya, mumuri vuyajuy nijya ranchajuntiy, ramunimuy ne vanay ti vichanichara tara variñudarya munatya suteda nuday.

¹⁸Saryityi say Jüdenü sayarurya nijyamiyu, vinu varityi saryijtotanirya saniquejada, jiryatiy suteda Muiyisibemyusirya, saryi savya vinu sutedamuju varidyerya cay, tii, mitya. Sasayada jita Jüdenü yitedamuju sayarurya Avurábayu, Muiyisibe jisidye sasayada

dañi. ¹⁹¿Tajunuma sabayada Jüdenü varirya jiñiquejada Muiyisibemyusintiyi, taju? Sabayada jitara vuryatidye datya ramusiy tara ranicha juuchurveda Jüdenü diya, tara. Sabayadara jiñiquejada Avurábay judebi jdeda saraju, nitiy rajmutyara jiyarurya. Muiyisibe jita jmutyajada Jüdenü jpavamyusirya saniquejada day, satidye bay Jüdenü jubivaju Irayenuveda jtotedadajura. ²⁰Nitiy nique tiju, ne sanique vinu jidyirya, Jüdenü jita niquejada jidyirya day, varityi suteda Avurábavya.

**Vuvyichasara Jüdenü dadyeñu, ne
vuvyichasara samuchechimiy**

²¹Vuryitay jita varidye: Jiryatiy suteda Jüdenü Muiyisibemyusirya jiñiquejada, ne sanumityada tajiñechojura jiryatiy suteda Avurábavyara. Tapi saryityi bayadara niquejada ratatiy saryi jnytanichara junareju vuy, ramusityi saryi jteda samivye varivyuy. ²²Saniquejadamu jita jiryatiy nücharara, sani dityadoda jita titaju nijyanvay juuchatavadyerya, satidye say mitya vurya vuryeyarurya, Jesucristu samiy jvaayadamusiy, varityi vutyuvachu simu.

²³Netimyu ne sitijada Cristu didye vuryatidye tuvachu simu, vuvyichanuyada nutyu tanuvunusavay, nutyu nutyasavay niquejadada, samituchoda dityadoda jiju. ²⁴Ramuni, ravichanuyada niquejada nutyu muchechiy vujyura. Jiryatiy vuvyichanuyada nutyu deramiy datyisamiy, ritotada jita niquejada Cristumu varivyuy, nutyu muchechiy jtotada riy deramiy catera nujyomu daryá. Vutyuvachutiy Cristumu, sajta Jüdenü samivye varivyuy. ²⁵⁻²⁶Varityi vutyuvachu simu, ne vuyata muchechiy variñuday, jiryatiy vñicha Jüdenü dadyeñu daryaju day, jañuma

títaju varivyuy, Jesucristumu tuvachodamu. ²⁷Títaju jiryinuy jiryatiy vuvyicha jityuvye Cristumu, vuvyichasara ramusiy nutyu sujatyavay nta saramityadedata. ²⁸Ne vuryajtay variy tinijyu nundy: Nini Judíyu day, tinijyuntiy: Nini munuñu day, tinijyuntiy: Nini muchechidye, tinijyuntiy: Nini jiyu jvaarya day, tinijyuntiy: Nini vanu day, tinijyuntiy: Nini vatura day. Títaju jiryinuy vuvyichanuma jidchavu nuñi tevay Jesucristumu day. ²⁹Varityi vuñicha Cristumu, vuvyicha ramusiy Avurábay dadyeñuntiy, vuryajmutyasara jidchavu Cristusa varirya jiryatiy suteda tariy Judenu yasay Avurára.

Nutyu riñchanuyada tariy nijyanvay Jesucristu jtjadajisiy, nutyu

4 ¹Rítay jíta variy, vuñicha nutyu curaca denu, nitimyu ne jay didye, samachó nutyu muchechiy, dañuma sachá curaca denu. ²Samachó datyanusi rarunda saraju varityi sajay jijye jubivaju. ³Daryadantivyuy, varityi vuvyichanuyada nutyu deramiy, datyisamiy varidyevyuy, nutyu muchechimiy vuvyicha variy rajú, jiryatiy vuryivaayada parucharimysiy nijyamí niquejada rapurya jtotadedajura. ⁴⁻⁵Variryundamu jíta jiryatiy sabayada Judenu rajú, supajada jíta variñi jidyenu, vaturumysiy rupi. Sarupeda, Muiyésibemyusiy niquejada jtotadedaju, satidye ray vuryeyada, jiryatimyu ne vanay vuryitotánirya niquejada vuy, satidye jmutya Judenu variy nutyu sitenu jidyedyeñu varivyuy. ⁶Jiryatiy vuñicha variy sadadyeñu daryaju, supajada jitaní jidyenu jnutu vujechimiyuju, vuryatidye sañeya variy sanijyu: ¡Yeye! ¡Yeyedyera!

⁷Ramutimyu ne muchechimiyiñudavyuy, sadadyeñunuma varidyevyuy. Jiryatiy

vuvyicha sadadyeñu, vuryajmutya variy santutyadamu jura jiberya.

Ne vuryi taryaruy ranacho niquejadamu vuudoda nuday

⁸Tariy, netimyu ne jiryedyetya didyeñi sitenu Vuryindenu didye, jiryivaañuyada parucharimysiy rusa jiryatimyu ne sitenu judenumidyeryi. ⁹Diye jíta variñumatyí jiryedyetyamaní sitenu Vuryindenu, ritay samivyaju, variñumatyí jiryecha sajaryetasavay, ñnutyuramusíña jiryannumityeryuy junay nijyamí niquejadamujuntiy, nutyuramusiy? jiryatidye jvaay parucharimysiy risantiy jiryatimyu ne vanay raray vuryeyada. ¹⁰Jiryebe jítara runda, jarimyuní, vichtya, vaata jarye títaju, jiryé jtotadedá variy tara ramu satidye jnyu nta samirya Judenu variy jiryenecho. ¹¹iRintañu jíta jiryeniyare rañuma macho mitya rivaayada jiryentyutyada jiyadaju!

Pávurubay jachipityajara

¹²Rayasanta jaryi jiryé, ratyeryiveda, jiryecha nutyu ray jiryatiy rapyaruyada riva niquejada jtotadedá, Cristumu tuvachoda jiyasachiy. Rañicha variy nutyu jiryetyi vichanuyada Judenu niquejada datyisamiy. Ne jiryevyichádeda taji nta variryé. ¹³Jiryedyetya daryaju nutyu rídivajadanube ratyuchoda munatyara samituchoda jiryiva. ¹⁴Ne jiryé rrachoda variryé, dantyamuy ne jiryavityeda rídivajadamu ray. Jiryeni diryeyada jíta nutyu Judenu jpanu variryé, nutyu nta jiryedyiryeni Jesucristu. ¹⁵¿Tená diyera jiryichanatyada, te? Rítay jíta vijyomujache jiryenchiy daryaju, jiryichanatyada darya saraju variryé jiryeni saryuyadanuma jiñisiy varintyiryé. ¹⁶¿Jiryatiy rítachara sitenu jiryiva, jiryedyi variy nutyu jimyityasiy

nta riva? ¹⁷Rijyiintyeruy jita tavay Crístumu tuvachodajisiy jirye, riryetyadamu, ne samirya jachipiyajadamu, jiryatidye ratya variy rivantiriyi. ¹⁸Samirya raryicha varityi riryaratyasara samiryaju jiryiva, ne vinu variy varityi ravyicha jiryisa. ¹⁹Rítay jiryiva, radyedyeñu, rañuvay daryaju jiryivasiy nutyu ray ntanuma rupachu junay jiryentyi, vadi vichadaju, rañuvay, jasicharajutiy sunde Jüdenuní Crístu jiryimu. ²⁰Nutyichitya ravyichada jiryisacu, nutyichiy, varityi ranique taji nta jiryisantidye, ne radyetya daryaju nutyu rajachipiya jiryenchiy, nutyu.

Ritijada samituchoda Muyisésibe niquejada jubivaju

²¹Jiryama tuchu riva, jiryatiy jirvevyichary Muyisésibe niquejada jtotanivye, ¿jiryeni tuvachusanivirya nutyu ranique saniquejada? ²²⁻²³Nuchara daryaju ramu day: Varityi danujuy denuti savichada Avurá, tiqui vichanuyada samuchechityodaniy detuchi, nuntiy vichanuyada sitenu savaturuñiy detuchi. Samuchechityoda denu jita piruyada vinu jijye vatadamuju, savaturudyenu jita piruyada Jüdenu jtedamujuntidye, jiryatiy savichanuyada surutyu sunodájusi yajisiy. ²⁴⁻²⁵Rani jita samituchoda day, jiryatiy radatyanu tara vuy. Daryatiy nanuvichada danujuy vaturujuy mityiji denutanujyube, daryaday ravicha darajuy niquejadantiy, jiryatiy suteda Jüdenura: taraqui suteda Sinayí musimyu, Arábiya mucadimu, rani vuunururyi rityi rañi jtotaniryurya. Rani jita nanubayajada muhechityoda Acarájuy jtyatanube, jiryatiy muhechimiyiyu nanudetuñyada. Daryadantiy Jerusarí diye, titaju rumu vichavatya Judíyüveda, rivyicha nutyu muhechimyí, niquejada jiyadaju.

²⁶Avurábay vaturuy Sárájube baya ratarya Jerusarí nijyu, jiryatiy jaryinra-
numa varidyerya, jiryatiy nutyu vuryinoda daryaju nada day. ²⁷Darya nucharaniday daryajura:

Yajchanay surutyu jiryatimyu ne deti ji, yasañeya jichanayadamu, dañumamuy ne jiñuvaday rupachodamu, tapi riyeycha jaryivyaju rajuvay jidyedyeñu nadimusi jiryatiy nanuvicha jivyanusa.

²⁸Ratyeryiveda, vüñicha nutyu Isácubay, Sárájube denu, jiryatiy sarupeda Jüdenu jtedamuju. Daryaday vüñicha Jüdenu dadyeñu sutedamujuntidye. ²⁹Daryatidye sarupantanuyada muhechityodabay denuní Sárájube denu, jiryatiy Jüdenu Jnutu jtedamuju rupini, daryadantiy diye (Judíyüveda jarupanta riy jiryatiy Jüdenu jtedamuju rivyicha jidyedyeñu, rityuvachoda miryadamu riryarupantayu.) ³⁰Suteda jita siva Avurábay daryá catera nuchara niquejadamu:

Yajatya bimuju nada jimyuhechityoda, nanudenuta, tapi ne sajmutyara jiberya jidchavu jivyaturudyenusa.

³¹Ramuní, ratyeryiveda, vüñicha nutyu Sárájube denu, vuryatidye jmutyara vujyemyu vichasada, ne vüñicha nutyu muhechityoda denu, jatyasi.

Vuryantya vanutya ratyadodaju vuy

5 ¹Saratyanuma jita Crístu vuy, vuryatidye vichasara ratyanusavay variy. Jiryavanutya daryaju variy rajü ratyadodayu; ne jiryasabay junay riva Muyisésibe niquejada jtoteda nuday. ²Jiryantya jnyu, rañi rañicha Pávuruntiy, jiryatiy ritay jiryiva: Jiryetyi jmutyonutaniyu, satidye jtay Jüdenu variy samivye jirye, jiryitay

vari y rata: Ne rasarā vuyjura Crístu diiyada vuryamityanichadaju nūday. Ne vanay sajantyuy Crístu variy jiryiva nūday. ³Rajaty tuchoda vijyomujache jiryivantiy: Nitiy jmutyonutaniyu, saqyetya jtotanirya Muysisésibe niquejada titaju variy jiryamityanichadaju. ⁴Jiryetyi jtotaniryura niquejada, satidye jtay Jūdeni samivye variy jiryve, jiryecha variy jiintyasavay Crístusasiy, ne vanay sasay mitya variy jiryerya junareju jnyyada nūday. ⁵Suntumusi y jita vuyntuy jaryi vūñiruyadamu rajiju jiryatiy sajtay Jūdeni samivyevyuy, jiryatiy vutyuvachu daryaju simu. ⁶Jesucristumu jita vūñicha samivye varityi vudyitanura vutyuvachoda jiryatiy vuryivaayada jaryi vuyvataadamura, dañuma vuryecha jmutyonusavay, dañumamuy ne.

⁷Jiryve jita vichaniñuyada samiy munatya. ¿Chira parutyani riva sitenu tuvachoda jiryve, chi? ⁸Tama Jūdenumusi ranicha paruyada day, tama. Nini jita natuchara tuvachodamu vuy. ⁹Jiryantya jnyy rajisiy taji datyadoda, daryatiy jiryinuy pasidyeramusi rijeryenura varapu buyadinube, racasiyadaju, daryaday rajaryenu nicyaray tuchodantirya samituchodantiy, rajarapuy samituchoda variy. ¹⁰Jiryatiy ratyuvachu simu Vuyntyityu, radyetya variy jiryenchiy: Ne jiryajachipiyaryu tajiñechoju; saday murichenutaniy Jūdenuni nitiy jarupantaruy jiryve, dañuma sacha ti. ¹¹Ritajanu jita variy jiryve, ratyeryiveda: Raryityi datyanura jmutyonutadeda, daryatiy rutañuy tavay rañijyu, ¿taraju riyasanta variy mitya riva ray, taraju? Nevidye jiryatiy radyetyanusara darya: Vuryamitya vinu jiryatiy sabatyeda Crístu crusityasa vuryeyadaju, vinu rani radyetyanu day.

Ne rirrachururya crusinchiy datyadoda raryityi datyadodara jmutyonutadeda variy risaju. ¹²iJaryiñi riryi jmutyonutaniryuy jiryve! iRiryama jmyisityasara variy risajuyu!

¹³Jiryajnyuy, ratyeryiveda, sanatyada Jūdeni jiryve ratyanusavajyu, jiryatidye jmutya nuñi jiryedyeyu, jiryevyataadamu. Ne vuryajvaay vuryetyadodamura vacha niruyada, daryatiy vūñiruy vudyirya day. ¹⁴Tapi vuryitotaniy titajura Jūdeni jteda, varityi vuryitotaniya jirya niquejada:

Vuryantya vatani vutyuunu vichi nutyu vuyvata daryantidyevyuy.

¹⁵Netimyu ne jiryevyatayu, jiryechuy nta nuñi jiryeyu, jiryimyimyuy variy nuñi jiryve risajuyu, jaty jiryepyarutamuy tamityayu.

Vacha niruyadacanumiy vūñicha vudyirya jvaayadamu

¹⁶Ritay jita variy: Jiryantya vichasara Jūdeni Jnutumu, ne jiryajvaay varirya jiryedyirya niruyada nūday. ¹⁷Tapi jiryatiy vūñiruy vudyirya darya, rani jita racha Jūdeni Jnutu jiyaroju day; Jūdeni Jnutu nirurya jita, vudyirya niruyada jiyarojuntidye; ramutimyu ne vanay nta vuryivaarya sitenu vūñiruyada. ¹⁸Varityi vuyvichasara Jūdeni Jnutu datyadodadamu, ne ravuunu niquejada variñundyevyuy, jiryatiy Suntumusinuma vuryitotaniy daryaju darya. ¹⁹⁻²¹Jvadichara jiryinurya vudyirya niruyada day: ti vaturujsa rupiyada, vacha jvaayada jarye, cadnaveda, jipu tera jvaachi nijyu jachipiyajada risaju, nuvoda, mityasiiyada, jvatyiyada, ratyada, niqueyada, mitya vūñijyu jachipiyajada jarye, tajiñechoju jachipiyajada jaryenti, tajiñechoju datyadoda, junnuyayada, nijyamijvedacanuyada jarye risajuntiy, niyuyadacanuyada,

vaturujśa jarupadodacanuyada jarye, títaju darya jvaayada jarye risajura. Ratyuchoda tarıy rajısıy jiryıva, ratyuchu junay rajısıy jiryıvantiy, tapi rıtyı jvaacharara darya jvaayada, ne rıryajmutyara jıyarurya Jüdenü nusujyomu.

Samırya nıryadacanuyve vuryıcha Jüdenü Jnutumusıy

22-23 Jüdenü Jnutu jvaayadamusıy jıta vüdyetyara vatağa; ramusıntıryıya jchanıyadantiy, samırya vıchada, tapi vıchada tavañıjıy, samırya jachıtyavay vıchada jarye, samırya jvaayada tavay jıyadaju, parıyasa jvaayada, nıqueyasa vıchasağa jarye, vase jachıpiyajada jarye risaju tıtaju. Ne tara junay rađa tara nıquejada rayaraju jadchıñıday, darya jvaayada jıyaraju nıday. 24 Vıy jıta jıryatıy Jesucrıstu nıjıanvadyevıy, vuryıvattama sacrusıtyasa vüdyırya nıryadajısıvyıy. 25 Jıryatıy jnyasavay Jüdenü Jnutumusıdyevıy, vuryantıya vıchasa sadatyadodamujıntıy. 26 Ne vuryecha vuryınnıvıyve, ne ınyıy vıjyota rata rıy vıtyevay, rıryamırye varıvyıy.

Pávurubay nıquejada ruuva

6 1 Ratyeryıveda, varıñumatıy vüdyı sıva vıtyeryı jıryatıy sajiıntyemya ramusıy samırya nıquejada jıryatıy Jüdenü nıquejada darya, mıñıtyı vıcha jaryı datyara vıquebyımu, santıya jmutıya varıy samıryamujunı. Vuryantıya jnyıtantıdyevıy, vuñuma jııntyıe ranchıy juuchıvedamıntıdyıe. 2-3 Vuryantıya jmutıyasa nuñı vajıyuu vıy, vuryıyarıyamu, vuryajıtotanıchara varırya Crıstu nıquejada; tapi nıtyı jachıpya jıñıjıy: Ray jıta Jüdenü nıquejada datyanı day, ¿Va Jüdenü nıquejada datyanı sanıcha cay? Nıday jıquıvıchudayu. 4-5 Nuñı

tımusıy vuryantıya jantıyara vuryıvaayada, samıryavıdyıe ranıcha, samıryantıy, vuryıchanatıyada jıjıra; ne vuryajnyıy tı jchanatıyada jıjı nıday, nuñı tımusıy jıryınyıy nıdyetya darya yıvaayada day. 6 Nıtyı rajmutıya datyanımusırya Jüdenü nıquejada, daryaday sasay tara varıntyıdyeñı. Jıdchavı nanasay varıyü. 7 Ne jıryaquıvıchu nuñı jıryeyü, jıryatıy jıtyıva: Ne sadatyı Jüdenıra vuryıvaayada. İSadatyı jasıryı! Ne vanay quıvıchısu varıñı, ne jıryınyıy daryatıy vıryı nutara tara, daryaday vıryı jmutıya rıcosıntyı daryatıy vıvyıchaniy tı, daryaday sağanıy Jüdenü rıvantıdyevıy. 8 Nıtyı vıchasa jıvyü nıryıyada jvaayada jıyadaju, vajmutıya rıvasırya jıdyııtyajıysara; nıñı jıta nıtyı vıchasa Jüdenü Jnutu jmutıyadata, vajmutıya varıy sımusırya junareju jnyıyada day. 9 Ne vuryaparıy rıva samırya jvaayada; samıryındamı jıta vuryajmutıya sımusırya samırya jnyıyada, netımyü ne vuryadııryovay rajısıy. 10 Ramunıtyı jasıcharajutıy vuryıcha, vuryantıya jvaañımayı varıy samıryaju tıtaju nıjıanvajıyü, jaryııra jıta rıjıy jıryatıy vıtyeryıveda vuryıтарыı, jıryatıy rıtyıvıachu vatıjıuu Jüdenımu vuryısağa day.

Pávurubay nıquetacheda

11 İJıryajnyıy ta jamıra nuğarata rañıy, sıtenü rajıyomıtıta rañıryı! 12 Rıtyı vıcharıy vadıchavıy nıjıanvajıyü, rıñı jıta jmutıyonıtanıryıy jıryıdyıe, jıryatımyü ne rıvyıcharıy jıyasantasavay Crıstu crısyıy jıyadaju, jıryatıy jıvıvıadasara daryajıy rıjıy darya Crıstu dııyada crısyıyasa vıjıyuuıchıveda jıyadaju day. 13 Dantıyamyü ne rutotadedı jmutıyonısavay samıryımusırya Mıyısısebe nıquejada, dañıma rumıtyonıtanıryıy

jirye, riryatidye jchanatya variyu,
jiryatiy riñutyanyira jiryevyu, riñi jtay
variy Jüdenü niquejada jtötanivye jirye.

¹⁴Ray jítamuy ne rajchanatya tara, vinu
Vuyntyityu Jesucrístu crusiy nichiy
rajchanatya day, jiryatiy sadiiyada
ratasa rajyuuchüveda jiyadaju. Ramutiy
jíta ne ratyuvachuruy ray nijyanvay
niruyadamu day, tapi ravyicha nutyu
diibyí rajü daryaju day, nutyu radyiyy
ntama crusityasa Jesucrístu jsajuntidye.

¹⁵Dañuma vuñicha jmutyonusavay,
varimyatamuy ne jmutyonusavay,
ramachö mitya variy; raní jíta
vuryinuyadaju day, jiryatiy vuvyicha
vadi nijyanvay Jüdenü jtedamuju.

¹⁶Títaju rityi vichasara jirya niquejada-
musiy, sabay Jüdenü samirya vichadaju
riy, santyutya variy risaju riy, títaju
jiryatiy Jüdenü dadyeñu daryi, jiryatiy
rityuvachu sami ramu simu.

¹⁷Diye jíta ne riryajarupanta junay
riva nunrye, tapi rabajyovinu ravyuva,
Jesucrístu jiyadaju jarupantasada bajyo
daryajura. Ramunítiiy riryama datya
jiryatiy sítenu Jesucrístu muchechiy
darye.

¹⁸Savichaniy Vuyntyityu Jesucrístu
samiñi jiryintu. Daryanuma ramachö
títaju.

*Sayanuma
Pávuru*